

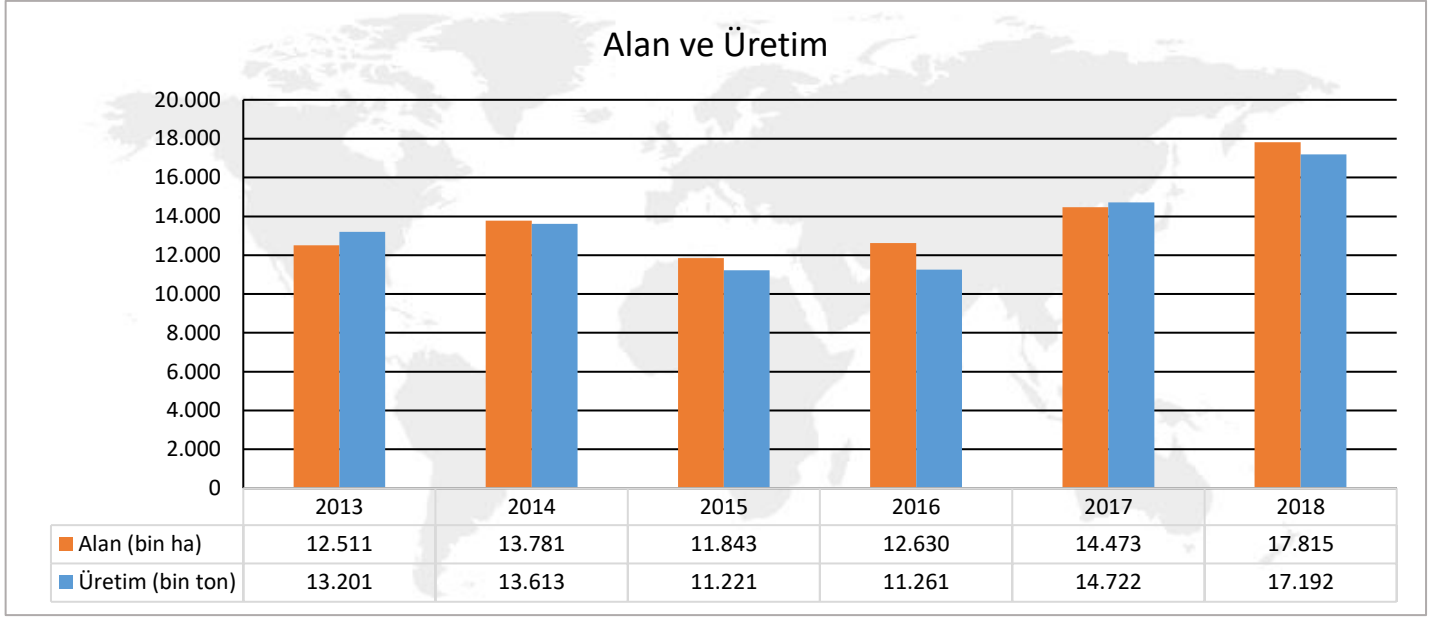

ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 10

EYLÜL 2020

DÜNYADA NOHUT

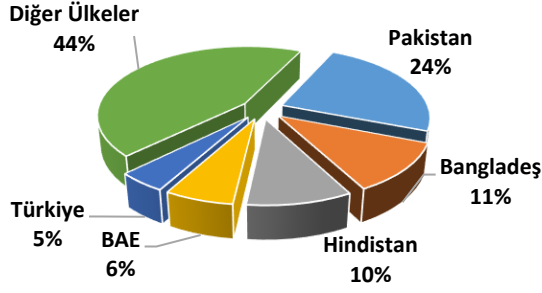
Kaynak: FAO

2018 yılı FAO verilerine göre dünyada 17,8 milyon ha alanda 17,2 milyon ton üretilen nohutta, 2017 yılı 102 kg/da olan dünya verim ortalaması, 2018 yılında 96 kg/da olarak gerçekleşmiştir.

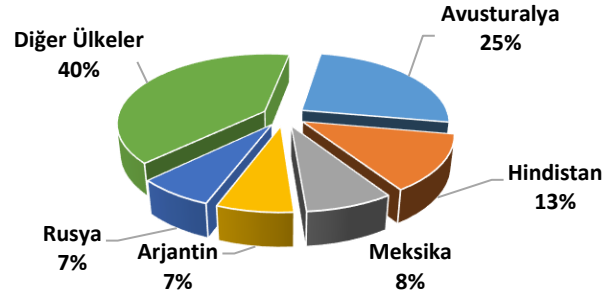
2018 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında alan olarak 5. sırada, üretim olarak 3. sırada yer alan Türkiye, verim sıralamasında ise 26. sıradadır.

Dünya nohut üretiminin %70'ini Hindistan üretimi oluşturmaktadır. 2020 yılı rabi üretiminin (ekimin sonbaharda, hasadın ilkbaharda yapıldığı sezon) 10,9 milyon ton öngörülmekte idi. Ancak muson yağmurlarının uzun sürmesi ve pandemi kaynaklı işçi bulma sıkıntısının yaşanması nedeni ile üretimin 8,8 milyon ton olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Kamu gıda yardımları ile tüketimin 8,32 milyon ton olması öngörülmektedir. Hindistan nohut stoklarının ise 2 milyon ton civarında olduğu tahmin edilmektedir. Dünyanın ikinci büyük üreticisi olan Avusturalya'da ise azalan alanlara karşın verimdeki artış nedeni ile ekim ayında başlayacak olan hasat ile 750 bin ile 800 bin ton civarı rekolte beklenmektedir. Dünya üretiminde ülkemizden sonra 4. sırada yer alan Rusya'nın 2020 yılı üretiminin 185 bin ton olması beklenmektedir. 80 bin ton civarında stoku bulunan Rusya'nın 2020 yılında 215 bin ton civarında ihracat gerçekleştirmesi öngörülmektedir. Ancak dünya fiyatlarında azalma eğilimi durumunda Rusya'nın piyasa ürün arzı yerine stok miktarında artışa gidebileceği tahmin edilmektedir.

Nohut İthalatı (2018)

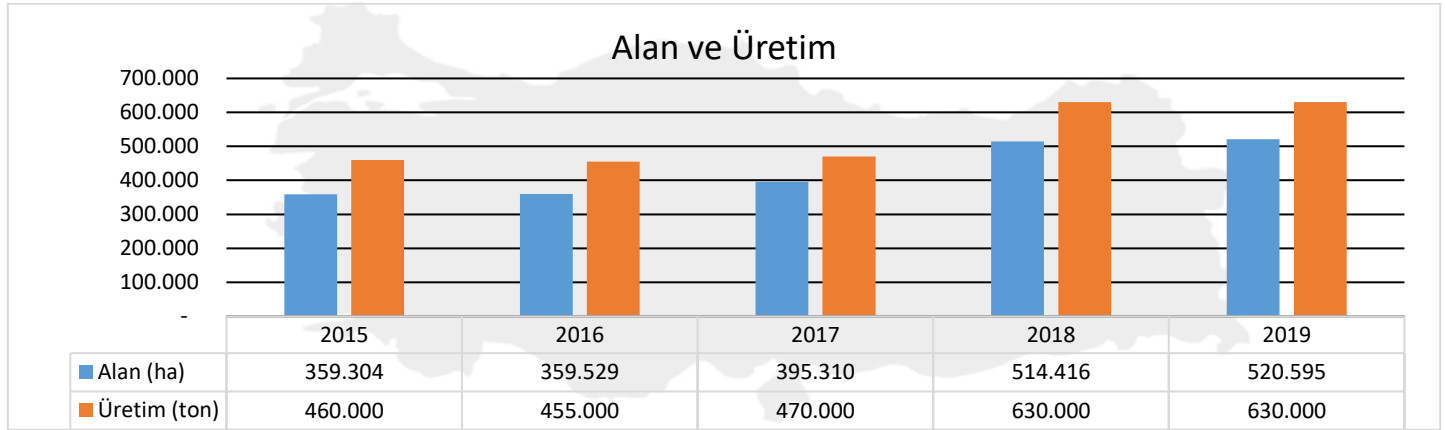
Nohut İhracatı (2018)

Kaynak: FAO

2018 yılı FAO verilerine göre dünya ithalat miktarı yaklaşık olarak 2,045 milyon tondur. İhracat miktarı ise 1,96 milyon tondur. Türkiye ise 2018 yılında dünya sıralamasında ithalatta 5. sırada iken ihracatta 103 ülke arasında 7. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

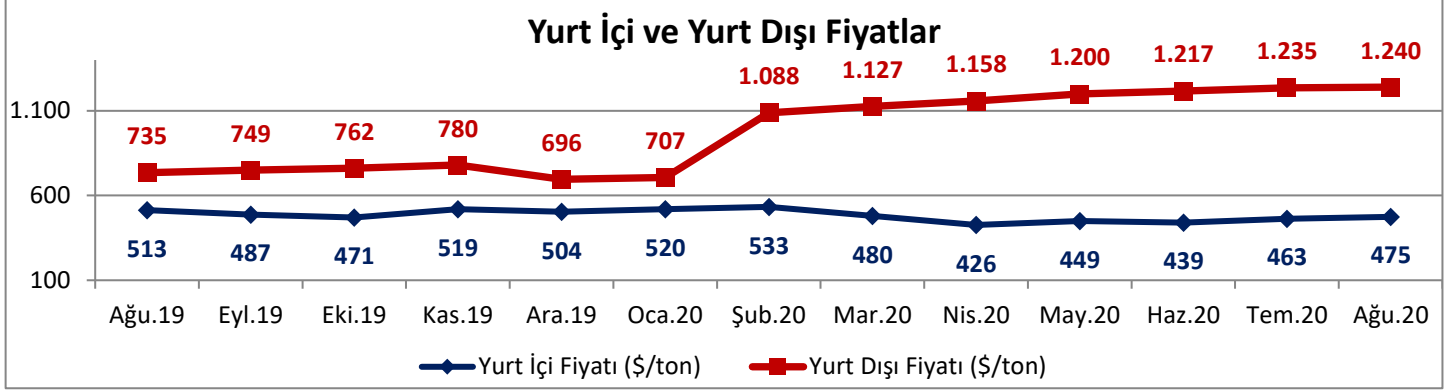

Kaynak: TÜİK

Ülkemizde uygulanan destekleme programları ve Nadas Alanlarının Daraltılması (NAD) gibi başarılı projeler sayesinde nohut üretimimiz artmıştır. Nohut üretim alanlarında 2003-2015 yılları arasında alansal olarak daralma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış yaşanmıştır. Ayrıca henüz istenilen düzeyde olmasa da verimde de artış söz konusudur. 2002 yılında **98 kg/da** olan verim, 2019 yılında **122 kg/da** olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2018/2019 pazarlama yılı verilerine göre Türkiye yıllık tüketimi **465 bin ton**, kişi başı nohut tüketimi **5,7 kg/yıl** ve yeterlilik oranı **% 114**'tür.

Yaşanmakta olan pandemi diğer baklagillerde olduğu gibi nohutta da talep artışına neden olmuştur. Bununla birlikte **Türkiye nohut stokları ülkemizin ihtiyacını karşılayacak seviyenin üzerindedir**. TÜİK I. tahminine göre 2020 üretim sezonunda **630 bin ton** üretim beklenmektedir.

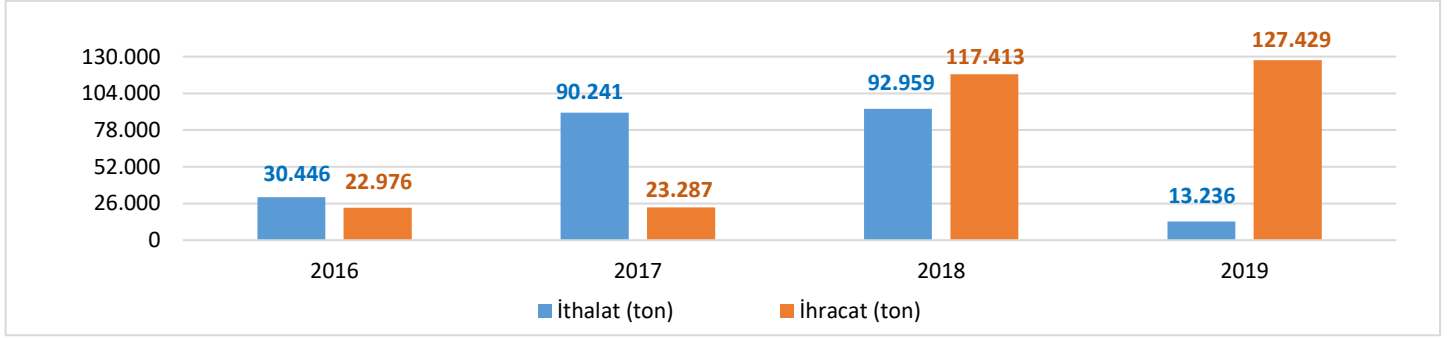
Ülkemiz yurt içi borsa fiyatları, yurt dışı fiyatlarının altında seyretmektedir. Nohut üretiminde kendi kendine yeter durumda olan Türkiye pandemi kaynaklı olarak yaşanan arz sorunlarından etkilenmemiştir. Uluslararası piyasalarda fiyat artışları oluşurken yurt içi fiyatlarda dolar bazında önemli bir değişim olmamıştır.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır.
(Yurt dışı Şubat ayı itibarı ile Meksika 10 mm esas alınmıştır.)

Ağustos ayı süresince yurt içi naturel nohut ortalama borsa fiyatları 3.440 TL/ton (475 \$/ton) civarında seyretmiştir. Yurt dışı piyasalarda ise Meksika 10 mm nohut 1.240 \$/ton'dan işlem görmüştür.

DIŞ TİCARET

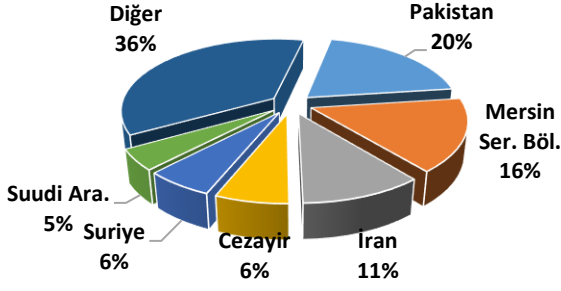
Kaynak: TÜİK, GTİP No: 7132000011, 7132000019

2019 yılı ithalat miktarı 13.236 ton ile 12,7 milyon dolar iken ihracat miktarı ise 127 bin ton ile 76,2 milyon dolara ulaşmıştır. 2019 yılının ilk yedi aylık nohut ithalatı 5 bin ton, ihracatı 74 bin ton iken 2020 yılının ilk yedi aylık döneminde ithalat 13 bin ton, ihracat 75,6 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı ilk yedi aylık dönemde **ithalat ve ihracat arasındaki değer farkı ülkemiz lehine 32 milyon dolar** olarak gerçekleşmiştir.

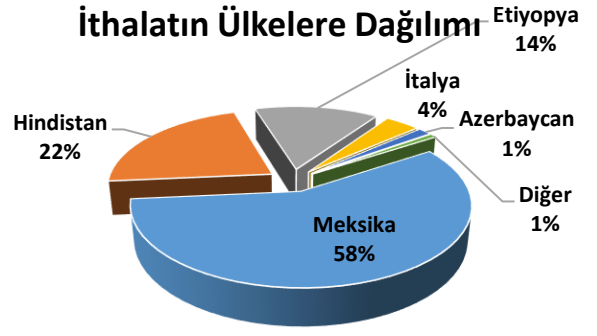
Leblebi olarak da dış ticarete konu olan nohutta 2019 yılında **11 bin ton** karşılığı **15,7 milyon dolarlık** ihracat gerçekleşmiştir. 2019 yılı ilk yedi aylık süreçte leblebi ihracatı yaklaşık **5,5 bin ton karşılığı 8,5 milyon dolar** iken 2020 yılı ilk yedi aylık süreçte leblebi ihracatı **7 bin bin ton karşılığı 9,5 milyon dolardır**. Tunus, Yunanistan, Almanya ve İspanya leblebi ihracatında önemli paya sahip ülkelerdir. Nohutun leblebi olarak ihracatı, ürüne katma değer kazandırıyor olması açısından da önem taşımaktadır. İlk yedi aylık verilere göre 1 kg nohut ortalama olarak 0,57 dolar karşılığı dış ticarete konu olurken 1 kg leblebi ortalama olarak 1,4 dolar karşılığında dış ticarete konu olmuştur.

Bakanlığımızca uygulanmakta olan politikalar sayesinde üretim artışı yaşadığımız nohutun leblebi ile birlikte ülkemiz dış ticaretine pozitif yönlü katkısı 2020 yılı ilk yedi ayında 41,5 milyon dolara ulaşmıştır.

İhracatın Ülkelere Dağılımı

İthalatın Ülkelere Dağılımı

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 7132000011, 7132000019

DEĞERLENDİRME

- Ülke genelinde **hasatlar tamamlanmıştır.**
- 2020 yılı rekoltesinin **630 bin ton** olması beklenmektedir.
- 2020 yılı **TMO alım fiyatı 3.350 TL/ton** olarak açıklanmış olup piyasa fiyatları TMO alım fiyatlarının bir miktar üzerinde gerçekleşmektedir.
- Bakanlığımızca uygulanmakta olan proje ve politikalar sayesinde kendi kendine yeter ülke olmamız nedeni ile pandemi döneminde artan talebe bağlı olarak uluslararası piyasalarda yaşanan fiyat artışları yurt içi piyasalarda görülmemiştir.
- Nohutta net ihracatçı olan ülkemizin bu sezonda aynı potansiyelini koruyacağı öngörülmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Tarım Havzaları Daire Başkanlığı

☎ 0 312 258 84 03

✉ urunmasalari@tarimorman.gov.tr